

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. c)

Istorie

Varianta 8

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Potrivit memoriilor lui Hrușciiov, Bodnăraș a fost cel care, în calitate de ministru al Forțelor Armate din România, a ridicat primul problema retragerii trupelor sovietice [...], în timpul vizitei liderului de la Moscova din iunie 1955. Hrușciiov era convins că [...] Bodnăraș fusese ales să abordeze subiectul datorită recomandărilor sale impecabile: serviciile aduse în trecut Uniunii Sovietice, încrederea și respectul care îi erau acordate de conducătorii sovietici și funcția superioară pe care o ocupa [...] în stat. Hrușciiov consemnează că Bodnăraș a argumentat subliniind că interesele de securitate sovietice nu erau amenințate, întrucât România era încercuită de țări socialiste [...]. Situația internațională din anul 1955 nu-i permitea conducătorului sovietic să reacționeze imediat la această propunere, dar ideea retragerii trupelor îi fusese inoculată. Și a folosit-o la momentul pe care l-a considerat cel mai oportun [...].

Oricare ar fi fost rațiunile sovietice pentru retragerea trupelor, Gheorghiu-Dej, liderul de la București, putea s-o privească drept o concesie obținută de la sovietici [...].”

(D. Deletant, *România sub regimul comunist*)

B. „Presat de sovietici să se decidă ce parte susține în conflictul cu China, dar susținut în țară de un partid disciplinat, Gheorghiu-Dej hotărăște să se distanțeze public de poziția Moscovei. Rezultatul va fi Declarația cu privire la poziția Partidului Muncitoresc Român (PMR) în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale [...] din aprilie 1964. [...] Declarația din aprilie [1964] poate fi interpretată ca luarea unei poziții de neutralitate [...] de către România în conflictul chino-sovietic. [...] Declarația din aprilie [1964] nu a scăpat prilejul să critice și planurile de reorganizare economico-administrativă a României, așa cum se propunea în CAER [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc] [...].

Adoptarea unor poziții antisovietice clare și dorința liderilor PMR de a scoate țara din mecanismele internaționale aflate sub control sovietic recomandau România pentru un viitor conflict deschis cu URSS. Înlăturarea lui Hrușciiov, în octombrie 1964, [...] a readus în actualitatea sovietică lupta pentru putere. Pentru moment, noul lider de la Moscova, [...] Leonid Brejnev, dorea să păstreze relații bune cu toate statele partenere.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la *Declarația* din 1964. **2 puncte**
3. Menționați doi lideri politici la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că noul lider sovietic urmărea să păstreze relații de colaborare cu statele partenere. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni desfășurate de regimul totalitar în politica internă a statului român, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice utilizate în statul român între anii 1919-1930. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În 1352 – 1353 [...] s-a constituit în estul Carpaților, pe valea râului Moldova, un fel de marcă militară de graniță, cu centrul probabil la Baia [...], din a cărei dezvoltare se va naște statul independent Moldova. [...] În fruntea acestei mărci [...] a ajuns Dragoș, voievod român din Maramureș, ce se distinse în luptele împotriva tătarilor. [...]

Dependența lui Dragoș [...] și a urmașilor săi [...] de coroana ungară a provocat în foarte scurtă vreme, nemulțumiri în rândul clasei stăpânitoare autohtone și a determinat hotărârea acesteia de a [...] înlătura suzeranitatea maghiară. [...] La eforturile populației românești din Moldova s-a adăugat sprijinul unor căpetenii politice maramureșene, nemulțumite de politica Regatului ungar [...]. Exponentul rezistenței maramureșene [față de Regatul ungar] a fost Bogdan, voievod al Maramureșului. [...] Înfrânt în încercarea de a pune capăt dependenței Maramureșului față de Regatul ungar, Bogdan s-a alăturat mișcării din Moldova îndreptate împotriva politicii de expansiune ungară la est de Carpați și a ajuns conducătorul forțelor locale de rezistență. Folosindu-se de faptul că regele Ungariei, Ludovic I, era angajat în războiul cu Veneția [...], Bogdan a îndepărtat din scaunul Moldovei pe nepotul lui Dragoș, pe Balç, marcând în 1359 un moment important în procesul emancipării statului românesc de la est de Carpați de sub suzeranitatea ungară.

În același an, [...] la sud de Carpați, voievodul Nicolae Alexandru întărea caracterul de suveranitate al statului, întemeind la Curtea de Argeș prima mitropolie a Țării Românești. El pune, prin aceasta, bazele organizării unei biserici proprii a noului stat feudal, biserică ce a devenit un puternic sprijin al domniei, atât în politica internă [...], cât și în afirmarea poziției de independență a țării.“

(Istoria românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval românesc din estul Carpaților, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul Țării Românești și o caracteristică a domniei acestuia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la *marcă*. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile în care este implicat Bogdan, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în perioada 1380 – 1500, un reprezentant al unei instituții centrale din spațiul românesc s-a implicat în relațiile internaționale. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre acțiunile politice desfășurate de români în secolul al XIX-lea, având în vedere:

- precizarea unui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în spațiul românesc în perioada 1821-1857 și menționarea a două aspecte referitoare la acesta;
- menționarea unui fapt istoric desfășurat de români în anul 1859 și a unei caracteristici a acestuia;
- prezentarea unei acțiuni din perioada 1862-1866 care a avut loc în politica internă a statului român;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea României la „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. c)

Istorie

Varianta 8

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: România, Moscova, Uniunea Sovietică, București **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *poate fi interpretată ca luarea unei poziții de neutralitate [...] de către România în conflictul chino-sovietic; a criticat propunerile de reorganizare economico-administrativă a României etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Hrușciiov, Gheorghiu-Dej **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: cauză: *datorită recomandărilor sale impecabile* și efect: *Bodnăraș fusese ales să abordeze subiectul SAU* cauză: *întrucât România era încercuită de țări socialiste* și efect: *interesele de securitate sovietice nu erau amenințate etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două acțiuni desfășurate de regimul totalitar în politica internă a statului român, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B** (1px2=2p)
Exemple: adoptarea Constituției din 1948/1952/1965, colectivizarea agriculturii etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la această acțiune (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două practici politice utilizate în statul român între anii 1919-1930 **Exemple:** consolidează regimul politic democratic, respectă drepturile și libertățile cetățenești etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Moldova **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XIV-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Nicolae Alexandru
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a domniei acestuia, precizate în sursa dată
Exemple: *În același an, [...] la sud de Carpați, voievodul Nicolae Alexandru întârea caracterul de suveranitate al statului; colaborarea dintre domnie și biserică etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la marcă (3px2=6p)
Exemple: *În 1352 – 1353 [...] s-a constituit în estul Carpaților, pe valea râului Moldova, un fel de marcă militară de graniță, cu centrul probabil la Baia; din a cărei dezvoltare se va naște statul independent Moldova; este condusă de Dragoș etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la acțiunile în care este implicat Bogdan

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemple: Acțiunile în care este implicat Bogdan sunt îndreptate împotriva Ungariei. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Exponentul rezistenței maramureșene [față de Regatul ungar] a fost Bogdan, voievod al Maramureșului. și Bogdan s-a alăturat mișcării din Moldova îndreptate împotriva politicii de expansiune ungară la est de Carpați SAU Acțiunile în care este implicat Bogdan influențează evoluția spațiului est-carpatic. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: Bogdan s-a alăturat mișcării din Moldova îndreptate împotriva politicii de expansiune ungară la est de Carpați și a ajuns conducătorul forțelor locale de rezistență și Bogdan a îndepărtat din scaunul Moldovei pe nepotul lui Dragoș, pe Balc, marcând în 1359 un moment important în procesul emancipării statului românesc de la est de Carpați de sub suzeranitatea ungară etc. Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.*

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** Tratatul de la Brașov, atacul de la Târgoviște **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea (30 de puncte)

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în spațiul românesc în perioada 1821-1857 (**de exemplu:** Proclamația de la Islaz, Rezoluțiile din Adunările ad-hoc/Rezoluția din Adunarea ad-hoc din București/Iași **etc.**)

câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două aspecte referitoare la acesta (**de exemplu:** este elaborat în contextul acțiunilor revoluționare din 1848, solicită domn ales pe cinci ani din toată societatea, prevede drepturi și libertăți **etc.**; solicită unirea Principatelor, prinț străin la conducerea statului, sunt adoptate în cadrul unor adunări reprezentative **etc.**) **(3px2=6p)**

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric desfășurat de români în anul 1859 (**de exemplu:** organizarea adunării electivă din Moldova/Țara Românească, alegerea lui Al. I. Cuza ca domn al Moldovei/Țării Românești **etc.**) și a oricărei caracteristici a acestuia (**de exemplu:** e organizată conform Convenției de la Paris, are rolul de a alege domnitorul **etc.**; se realizează în adunarea electivă, este recunoscută în plan internațional **etc.**) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru menționarea oricărei acțiuni din perioada 1862-1866 care a avut loc în politica internă a statului român (**de exemplu:** Legea rurală, Constituția din 1866 **etc.**)

3 puncte pentru prezentarea acțiunii menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune și se utilizează relația cauză-efect

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la acțiunea menționată

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la participarea României la „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea (**de exemplu:** Prin participarea la „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea România vizează obținerea independenței de stat.; România participă la „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea alături de Rusia. **etc.**)

4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
 - 1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
 - 1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**